

България между зеленото бъдеще и кафявото минало

Митовете за Зелената сделка и Справедливия преход

- Брюксел е враждебно настроен към България и спира икономическото ни развитие.
- Изискванията за платени квоти за емисиите на въглицните централи са насочени срещу страните от Източна Европа.

Митовете за Зелената сделка и Справедливия преход

- Възстановяването на икономиката от кризата с COVID-19 ще бъде улеснено със спирането на Зелената сделка.
- Енергийният преход означава бързо затваряне на ТЕЦ-ове и мини на въглища, без социални ангажменти към заетите в сектора.

Официална позиция на управляващите

- На 31.1.2020 с най-антиевропейското решение на парламента от присъединяването ни към ЕС, подкрепено и от опозицията, се задължава правителството **да гарантира дългосрочно производствения капацитет на въглищните мини и централи от групата на БЕХ „независимо от мнението на Европейската комисия по този въпрос“.**

Официална позиция на управляващите

- На 29.2.2020 беше приет ИНПЕК (Интегриран национален план „Енергетика и климат“) със заложено в него използване на въглища до 2030 г. с възможности за продължаване „до изчерпване на капацитета“.

Официална позиция на управляващите

- Проектът за Стратегия за устойчиво енергийно развитие до 2030 година, с хоризонт до 2050 година, е насочен към миналото.
- Цел - запазване на статуквото: въглища, нов АЕЦ, отказ от реформиране на енергийния сектор - източване на държавния бюджет.
- Без визия за енергийна трансформация, справедлив преход, без технологично обновяване на сектора.
- По модела на ИНПЕК - липса на амбициозни цели, игнориране на Зелената сделка като печеливша възможност за България.

Позиция на синдикатите

- Профсъюзите у нас са твърдо против Зелената сделка и справедливия преход. Твърдят, че така защитават работните места на своите членове. Позиция в пълно противоречие с европейските конфедерации на профсъюзите, в която членуват (ITUC, ETUC).
- Поради страх от синдикални протести правителството забави с 2 години присъединяването на България към Въглищната платформа.
- От 6 месеца се наблюдава положителна промяна в КНСБ, но в начален етап.

Енергетика на тъмно

- Правителствата в България от години “се съветват” с напълно изчерпани и кухи структури, лишени от представителност, за да оправдават липсата на реформи в енергийния сектор и да поддържат корупцията и непрозрачността. Тези структури осигуряват на политиците имитация на обществено обсъждане, без реално участие на всички заинтересовани страни.
- Обсъждат се решения с **Национален съвет за тристранно сътрудничество (НСТС)**, в който има представители на синдикатите, представляващи по техни оптимистични данни 25% от работещите в България. На бизнес асоциации, ръководени от назначени за бизнесмени и с минало от ДС, без никаква представа от съвременните тенденции в енергетиката и икономиката.
- Огромна част от бизнеса и работещите са непредставени при обсъждането на важни правителствени решения.

Енергетика на тъмно

- Икономически и социален съвет (ИСС) - с едни и същи ръководители от няколко мандата. Икономисти на зрелия социализъм.
- От ИСС и НСТС през годините никога не чухме нещо за децентрализация на производството на енергия, за облекчаване на условията и достъпа на отделните домакинства до ВЕИ технологии за собствено производство на енергия.
- За прекъсване на корупционните практики в сектор енергетика и обслужването от държавата на интересите на олигарси и „консултанти“.
- За липсата на прозрачност в енергетиката. Никога не дадоха предложения за опазване на природата, качеството на въздуха и здравето на гражданите.
- Климатичните политики бяха обявени от тях за скъпи за България.
- Свързват икономическия растеж с увеличаването на емисиите - подход от 20 век.

Енергетика на тъмно

- От тези съвети от години излизат становища, че лошият Брюксел ни принуждава да правим реформи, съсипващи икономиката, че поставените в Зелената сделка междинни цели до 2030 г. са прекалено амбициозни за нас и може да се отразят рестриктивно върху българската индустрия и пазара на труда. Според тях преходът към нисковъглеродна икономика е за богатите страни, ние трябва да продължим да разчитаме на въглищата.
- Създаденият през май 2020 г. Консултативен съвет във връзка с Европейската зелена сделка към Министерски съвет за 5 месеца успя да си организира 1 (една) среща за запознанство на участниците в него.
- В нито един от изброените съвети няма представител на иновативния бизнес, липсват експерти от НПО, ИТ сектора, зеления бизнес.

Проблеми в енергетиката

- Осигуряване на десетки милиони от студения резерв за „консултантите“ Ковачки и Доган (52 млн. за 1 година: 8-2019-7.2020).
- Години наред един от най-големите замърсители в Европа - Брикел ЕАД получава от НЕК над 35 милиона на година, субсидии за производство на ефективна енергия (когенерация). Цената на изкупуване от държавата е 2,2 пъти по-висока от на ТЕЦ 2.
- Обслужване на чужди (АЕЦ “Белене”, Турски поток) и партийни интереси в енергетиката чрез раздут щат и поддържане на корпоративен вот, осигуряван от енергийни олигарси при избори.

Проблеми в енергетиката

Проблеми в енергетиката

Проблеми в енергетиката

Паралелната реалност на министър Т. Петкова - лъжи и манипулации

- На всяка среща с профсъюзи, при всяка медийна изява или посещение в Стара Загора заблуждава обществото, че въглищната индустрия има бъдеще в България и ще бъде защитена от правителството.
- Лесно е да излъжеш хора, които се чувстват несигурни за бъдещето си.
- Визията на подобно управление е с хоризонт само до следващите избори-пример с отпуснатите наскоро от правителството 50 млн.лв. заем за Мини Марица изток и 5 млн. за повишаване на заплатите на работещите в сектора. Без никакви изисквания за реформи.

Паралелната реалност на министър Т. Петкова - лъжи и манипулации

- Министър Петкова обяви в парламента обединение на „трите световни лидера в ядрената енергетика“ за участие в проекта АЕЦ Белене (руската Росатом, френската Framatome и американската General Electric).
- Нарече обединение правно необвързващ меморандум между тези компании, без ангажимент за стратегически инвеститор, какъвто всъщност се търси според процедурата обявена от правителството.
- През 2012 г. този проект беше изчерпан и корупционен според г-жа Петкова и премиера. През 2018 г. го обяви за нов проект с възможности за реализация. През 2020 г. за стар проект с продължение и използване на разрешителни от 2005 г., 2007 г.

Паралелната реалност на министър Т. Петкова - лъжи и манипулации

- През 2019 г. службите на ЕК обосновано са отговорили на министър Петкова, като са изразили становището, че планираният нов инвестиционен проект АЕЦ Белене следва да бъде предмет на изцяло ново съобщение съгласно член 41 от Договора за Евратом, а не на допълнение към съобщението от 2007 г., т.е. изказванията на министъра на енергетиката, че не е необходима нова нотификация на ЕК, а е достатъчно допълнение към нотификацията, не кореспондира на изразеното от ЕК становище и е опит да се заблуди обществото и потенциални инвеститори.

Паралелната реалност на министър Т. Петкова - лъжи и манипулации

- Измамата със смяната на името на Турски поток на територията на България и прехосването на над 3 милиарда лева от бюджета за изграждане на излишен, нов газопровод, обслужващ чужди интереси.
- Примитивна манипулация която не успя да заблуди нито ЕС, нито САЩ, въпреки правителствените обяснения за Балкански поток като “разширяване на газопреносната инфраструктура”.

Добрите решения

- Закриване на БЕХ - куха структура създадена за да прикрива корупцията в енергийния сектор. Още през 2009 г., настоявахме за това.
- Разширяване на достъпа за участие на всички заинтересовани страни в НСТС, ИСС, в Консултативния съвет по Зелената сделка. Или в новосформирана от правителството структура за консултации с гражданите.
- Реален достъп до информация за всички заинтересовани страни, време за реакция и равнопоставеност на мненията, задължителна обратна връзка от институциите в разумен срок.

Добрите решения

- Създаване на качествени национален план за възстановяване и регионални планове за енергиен и икономически преход с участието на всички заинтересовани страни.
- Участие на местните общности в дискусиите относно енергийния преход и териториалните планове за справедлив преход, заетостта и преквалификацията на работниците в изкопаемата индустрия и като цяло прозрачност на процесите.

Добрите решения

- Изготвяне на план с ясни срокове за постепенно излизане от зависимостта от въглища.
- Обществото и заетите в сектора трябва да знаят точен срок за затваряне на всяка от централите и да са осведомени за мерките за компенсация, алтернативна заетост, преквалификация.

Добрите решения

- За пръв път в човешката история имаме възможност да направим индустриална трансформация с осигурен бюджет - МФФ на ЕС 2021-27.
- Трансформацията ще бъде успешна само ако е справедлива и само ако е от полза за всички в трите основни направления на устойчивото развитие - икономическо, социално и екологично.
- Вече се убедихме, че колкото повече се отлагат решенията за този преход, толкова по-болезнени и с тежки социални последици ще бъдат мерките, наложени от икономическата логика

Добрите решения

- 41 региона в 12 ЕС държави членки активно добиват въглища, което осигурява пряка заетост на около 185 000 граждани.
- Между 2008 и 2018 г. броят на работните места в областта на технологиите за енергия от възобновяеми източници е нараснал със 70 %, а днес работните места в сектора на чистата енергия в целия ЕС са около 2 милиона, главно в секторите на ВЕИ и енергийната ефективност. Потенциал за допълнителни 900 000 до 2030 г. и още 400 000 работни места в сектора на енергийната ефективност.

Добрите решения

Добрите решения

Благодаря за вниманието!

- Тодор Тодоров

Енергия и климат координатор

в Екологично сдружение „За Земята“

t.todorov@zazemiata.org

